

สมาคมบริษัทจัดการลงทุน

แนวทางในการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุน (Investment Risk Management Guideline)

กรกฎาคม 2556

แบบประเมินตนเองก่อนตัดสินใจลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมทางการเงินที่มีความซับซ้อน¹ (Due Diligence Checklist)

ด้วยบริษัทจัดการในฐานะของผู้กระทำการแทน มีหน้าที่จัดการลงทุนด้วยความรู้ ความสามารถ ความรอบคอบ และความระมัดระวังเพื่อประโยชน์สูงสุดของลูกค้า การศึกษาและทำความเข้าใจในลักษณะ ความเสี่ยงและผลตอบแทน (“due diligence”) ของการลงทุน จึงเป็นหนึ่งในหน้าที่ที่สำคัญที่บริษัทจัดการ ต้องจัดให้มี และต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทจัดการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตราสารหรือธุรกรรมทางการเงินที่มีความซับซ้อน (“ตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน”) อย่างเพียงพอก่อนตัดสินใจลงทุนเพื่อประโยชน์สูงสุดของลูกค้า ตามหลักความไว้วางใจ สมาคมฯ จึงได้จัดทำแบบประเมินตนเองก่อนตัดสินใจลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน ซึ่งกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการจัดทำ due diligence ตามแนบนี้

อนึ่ง สินค้าหรือธุรกรรมทางการเงินแต่ละประเภทมีลักษณะความเสี่ยงและผลตอบแทนที่แตกต่างกัน และโดยที่ตลาดการเงินและการลงทุนมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลให้สินค้าและธุรกรรมทางการเงินใหม่ ๆ มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น บริษัทจัดการจึงต้องมีการปรับปรุงขั้นตอนและกระบวนการในการทำ due diligence ให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะความเสี่ยงและผลตอบแทนของตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนด้วย ทั้งนี้ การทำ due diligence ต้องเป็นไปตามหลักการดังต่อไปนี้

หลักการของการทำ due diligence

- ตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนมีลักษณะความเสี่ยงและผลตอบแทนที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ทางการเงินทั่วไป (plain vanilla) ดังนั้น บริษัทจัดการต้องใช้ความระมัดระวังในการตัดสินใจลงทุน และต้องปรับขั้นตอน และกระบวนการในการศึกษาและทำความเข้าใจในลักษณะความเสี่ยงและผลตอบแทน (“due diligence”) ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องด้วย
- หากบริษัทจัดการไม่มีความเข้าใจในลักษณะความเสี่ยงและผลตอบแทนของตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน บริษัทจัดการต้องไม่จัดการลงทุนหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนนั้นๆ
- บริษัทจัดการต้องให้ความสำคัญในการทำ due diligence โดยถือเป็นหน้าที่ที่ต้องทำในฐานะผู้กระทำการแทน โดยต้องใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่จัดการลงทุน ด้วยความรู้ความสามารถ และความชำนาญของผู้ประกอบวิชาชีพ ดังนั้น การทำ due diligence จึงต้องไม่ทำในลักษณะ box ticking
- ขั้นตอนการทำ due diligence อย่างน้อยต้องประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ข้อ คือ (1) การทำความเข้าใจในสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิง (underlying) ของตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน (2) โครงสร้าง ความเสี่ยงและผลตอบแทนของตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน และ (3) การพิจารณาความเหมาะสมในการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมดังกล่าวเพื่อกองทุน
- การจัดทำ due diligence ถือเป็นขั้นตอนที่ต้องทำก่อนการลงทุน โดยต้องจัดทำให้ครบทุกหัวข้อ นอกจากนี้ ในระหว่างการลงทุน บริษัทจัดการต้องมีการติดตามและทบทวนคุณภาพของตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนอย่างต่อเนื่องตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดในประกาศสมาคมบริษัทจัดการลงทุนว่าด้วยแนวทางในการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการลงทุนดังกล่าวยังคงมีความสอดคล้องเหมาะสมของการลงทุน
- บริษัทจัดการต้องไม่ใช่อันดับความน่าเชื่อถือ (credit rating) ทดแทนการทำ due diligence

¹ ตัวอย่างตราสารหรือธุรกรรมทางการเงินที่มีความซับซ้อน เช่น ตราสารหรือธุรกรรมทางการเงินที่มีโครงสร้างซับซ้อน (structured finance product) หรือมีการจ่ายผลตอบแทนผันแปรไปตามสูตรการคำนวณหรือเงื่อนไขใด ๆ หรือมีลักษณะของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแฝง เป็นต้น

1. รายละเอียดทั่วไปของตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน	
1.1	ชื่อตราสารหรือธุรกรรม : ชื่อเรียกทางการค้า : ..... ชื่อเรียกทางวิชาการ (ถ้าต่างจากข้างต้น) : .....
1.2	รูปแบบของตราสารหรือธุรกรรม : (เช่น ออกในรูปแบบของตั๋วแลกเงิน / ตั๋วสัญญาใช้เงิน / หุ้นกู้ / สัญญาซื้อขายล่วงหน้า / กองทุนรวม / กองทุนรวม อิตีเอฟ หรือรูปแบบอื่น)
1.3	ผู้ออก : (ผู้ออกสามารถออกตราสารซับซ้อนได้ โดยได้ดำเนินการถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และบริษัทจัดการ สามารถบังคับชำระผูกพันได้)
1.4	มูลค่าเงินลงทุน :
1.5	อายุตราสาร/อายุสัญญา : (อายุตราสารรวมถึงเงื่อนไขในการครบกำหนดอายุตราสารก่อนอายุตามหน้าตั๋ว)
1.6	สินค้าหรือตัวแปรอ้างอิง : (underlying เป็นประเภท underlying ที่ประกาศอนุญาต)
1.7	อันดับความน่าเชื่อถือของตราสาร :
1.8	อันดับความน่าเชื่อถือของผู้ออกตราสาร :
1.9	เงื่อนไขการจ่ายเงินต้น :
1.10	เงื่อนไขการจ่ายผลตอบแทน :
1.11	ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการลงทุน :
1.12	เงื่อนไขในการเปลี่ยนมือ :
1.13	เงื่อนไขอื่น ๆ :

2. สินค้าหรือตัวแปรอ้างอิง (“underlying”) ของตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน

2.1 สินค้าหรือตัวแปรอ้างอิง :

ตัวอย่าง: กรณีลงทุนใน structured notes คู่ครองเงินต้นที่อ้างอิงผลตอบแทนกับดัชนี A ซึ่งเป็นดัชนีกลยุทธ์การลงทุนที่คำนวณจากการลงทุนใน futures ของหุ้น ตราสารหนี้ และน้ำมันดิบ โดยกองทุนจะได้รับผลตอบแทนตามผลการดำเนินงานของดัชนี A หากราคาของดัชนี A เมื่อสิ้นปีที่ 3 สูงกว่า ณ วันลงทุน แต่หากน้อยกว่าวันลงทุน ผู้ลงทุนจะไม่ได้ผลตอบแทน

สินค้าหรือตัวแปรอ้างอิง คือ ดัชนี A ซึ่งคำนวณจาก futures ของหุ้น ตราสารหนี้ และน้ำมันดิบ

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อค่าเปลี่ยนแปลงของตลาดของ underlying :

ตัวอย่าง: - โครงสร้างของตลาดที่ futures หุ้น ตราสารหนี้ และน้ำมันดิบนั้น ๆ มีการซื้อขาย

- ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตลาด futures นั้น ๆ เช่น นโยบายของภาครัฐ ทิศทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย ดัชนีความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจ สถานการณ์ทางการเมือง ทิศทางราคาน้ำมันดิบ ปริมาณสำรองน้ำมันดิบ เป็นต้น

2.3 มุมมองของบริษัทจัดการต่อ underlying ในตลาดนั้น ๆ :

(1) ลักษณะพิเศษของ underlying นั้น

ตัวอย่าง: - futures หุ้น : ประกอบด้วยหุ้นใดบ้าง

- futures ตราสารหนี้ : คำนวณจากตราสารหนี้ที่มีคุณลักษณะแบบใด เช่น คุณภาพ อายุคงเหลือ เป็นต้น

- futures น้ำมันดิบ : คำนวณจากราคาน้ำมันดิบใด ซื้อขายที่ไหน เป็นต้น

(2) ปัจจัยที่ส่งผลดี-ผลเสียต่อ underlying ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ

(3) การคาดการณ์ผลการดำเนินงานของ underlying ที่จะส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนของตราสารซับซ้อนนั้น

ตัวอย่าง: - พิจารณาข้อมูลในอดีต ข้อมูลในปัจจุบัน บริษัทจัดการประเมินและคาดการณ์ผลการดำเนินงานของ underlying นั้น ๆ เป็นอย่างไร และจะส่งผลกระทบต่อความเป็นไปได้ในการได้รับผลตอบแทนของกองทุนอย่างไร

2.4 แหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือในการติดตามการเคลื่อนไหวของ underlying อย่างทันเหตุการณ์ :

(ข้อจำกัดของแหล่งข้อมูลมีหรือไม่ อย่างไร และมีวิธีการจัดการกับข้อจำกัดอย่างไร)

ตัวอย่าง: - มีแหล่งข้อมูลเพียงพอในการประเมินคุณภาพของ underlying หรือไม่

- มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์หรือไม่

- มีผู้ตรวจสอบการคำนวณดัชนี A หรือไม่

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน

3.1 ลักษณะทั่วไป / โครงสร้างตราสาร :

(1) องค์ประกอบของธุรกรรม

(2) บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

(3) ความเสี่ยง ประสิทธิภาพ และความน่าเชื่อถือของผู้ที่เกี่ยวข้อง

(4) ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (ถ้ามี) และวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าว

ตัวอย่าง: การลงทุนใน structured notes ดังกล่าว อาจแยกองค์ประกอบได้เป็นตัวแลกเงิน และ embedded long call option บนดัชนี A ที่ exercise price เท่ากับราคาของดัชนี A ณ วันลงทุน เป็นต้น

- พิจารณาแยกองค์ประกอบของธุรกรรม และผู้ที่เกี่ยวข้องว่าประกอบด้วยใครมีบทบาทหน้าที่อย่างไรบ้าง เช่น ใครเป็นผู้คำนวณดัชนี ใครเป็นผู้ตรวจสอบราคาดัชนี ใครเป็น arranger ขาย structured notes นี้ เป็นต้น

- บุคคลดังกล่าวมีประสบการณ์ ความน่าเชื่อถือขนาดไหน มีความเสี่ยงอย่างไร มีฐานะทางการเงินอย่างไร

- ผู้ที่เกี่ยวข้องมีแรงจูงใจใดในการมีส่วนร่วมของธุรกรรมนี้ มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือไม่

และมีการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างไร

3.2 การคิดฐานะการลงทุน (exposure) ใน underlying :

(1) วิธีการคิด exposure

(2) วิธีการทำ simulation กรณีต้อง run simulation เพื่อหา exposure

3.3 ประเภทความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง :

(1) ที่มาของความเสี่ยง ซึ่งได้แก่ ความเสี่ยงด้านตลาด / ความเสี่ยงด้านเครดิต / ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง / ความเสี่ยงด้านกฎหมาย / และความเสี่ยงด้านอื่น ๆ

(2) แนวทางในการวัด ควบคุม และติดตามความเสี่ยง

(3) ความสอดคล้องระหว่างสมมติฐานของแบบจำลองที่ใช้วัดค่าความเสี่ยงของ underlying กับข้อมูลจริงในตลาด

(4) เครื่องมือหรือมาตรการที่ช่วยลดความเสี่ยง

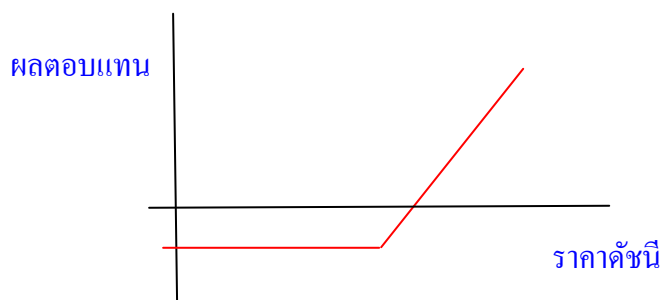
(5) เงื่อนไขเกี่ยวกับการลงทุนสามารถบังคับใช้ตามกฎหมาย

3.4 Pay-off diagram :

(1) pay-off diagram ของแต่ละ scenario ซึ่งรวมถึง stressed event ด้วย

(stressed event อาจมาจากข้อมูลในอดีต หรือข้อมูลจากการทำ simulation ก็ได้)

ตัวอย่าง: - ผลตอบแทนของกองทุนจากการลงทุนใน structured notes = $\max\left(0, \frac{\text{ราคาดัชนี A ณ สิ้นปีที่ 3}}{\text{ราคาดัชนี A ณ วันลงทุน}} - 1\right)$

- กรณีเกิด stressed event ของ underlying กองทุนจะไม่ได้ผลตอบแทน

(2) ผลขาดทุนไม่เกินกว่ามูลค่าเงินลงทุน

ตัวอย่าง: - ผลขาดทุนสูงสุดไม่เกินมูลค่าเงินลงทุน เนื่องจาก structured notes ดังกล่าวคุ้มครองเงินต้น

3.5 การประเมินมูลค่ายุติธรรมของตราสาร :

- (1) วิธีการกำหนดราคา (pricing) ของตราสารที่ลงทุน
- (2) ความคุ้มค่าของเงินลงทุนต่อความเสี่ยงที่ยอมรับจากการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน (เช่น ราคาที่เสนอขายมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร)

4. ความสอดคล้องเหมาะสมของการลงทุน

4.1 สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนด :

การลงทุนดังกล่าวเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยทางการ หรือกฎหมายในของบริษัทจัดการหรือไม่

4.2 สอดคล้องกับนโยบายการลงทุนของกองทุน และข้อมูลที่เปิดเผยให้ผู้ลงทุนทราบ :

- (1) การลงทุนดังกล่าวมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายการลงทุนของกองทุนอย่างไร
- (2) การลงทุนดังกล่าวไม่ทำให้วัตถุประสงค์หรือนโยบายการลงทุนเบี่ยงเบนหรือไม่
- (3) มีการเปรียบเทียบผลตอบแทนกับตัวชี้วัด (benchmark) ไດ
- (4) มีการเปิดเผยข้อมูลให้ผู้ลงทุนทราบ เช่น ลักษณะของตราสาร ระดับความน่าเชื่อถือ เงื่อนไขในการจ่าย

ผลตอบแทน ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระเงินต้นและผลตอบแทน เป็นต้น

4.3 สอดคล้องกับนโยบายการรับซื้อคืนหน่วยลงทุนของกองทุน :

การลงทุนดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกองทุนอย่างไร และสอดคล้องกับการเปิดรับซื้อคืนหน่วยลงทุนหรือไม่

4.4 สอดคล้องกับระบบปฏิบัติงานและระบบควบคุมภายในของบริษัทจัดการ :

บริษัทจัดการมีระบบปฏิบัติงานและระบบควบคุมภายในที่สามารถรองรับการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน เช่น

- (1) มีขั้นตอนในการให้ความเห็นชอบให้ผู้จัดการกองทุนลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน
- (2) มีที่ปรึกษากฎหมายให้ความเห็นชอบทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน
- (3) มีวิธีการกำหนดราคาและการคำนวณมูลค่ายุติธรรมที่สะท้อนมูลค่าที่แท้จริง โดยมีผู้รับผิดชอบจัดทำ

และตรวจทาน ทั้งนี้ บริษัทจัดการอาจให้คู่สัญญาเป็นผู้คำนวณมูลค่ายุติธรรมได้โดยต้องจัดให้มีระบบการสอบทานความถูกต้องของมูลค่ายุติธรรมที่คำนวณโดยคู่สัญญาอย่างเหมาะสม กล่าวคือ มูลค่ายุติธรรมต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันและไม่แตกต่างกันมาก โดยในกรณีที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ บริษัทจัดการต้องจัดให้มีการสอบถามความเห็นหรือข้อเท็จจริงจากคู่สัญญา และ/หรือ นำประเด็นดังกล่าวหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในบริษัทโดยไม่ชักช้า

- (4) มีการคำนวณมูลค่ายุติธรรมตามราคาตลาด (mark-to-market) อย่างน้อยทุกวันทำการซื้อขายหน่วยลงทุน
- (5) มีหลักในการบันทึกบัญชีในงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี
- (6) มีผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบว่าการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด
- (7) หน่วยงานหรือตัวแทนที่รับผิดชอบด้านการขาย สามารถอธิบายความเสี่ยงและผลตอบแทนให้ผู้ลงทุนเข้าใจได้

ประเด็นคำถามที่ถามบ่อย (FAQ)

Investment Risk Management Guideline

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
1. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท		
1.1	<p>คณะกรรมการบริษัท (BoD) สามารถมอบหมายอำนาจให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (RMC) อนุมัติหรือให้ความเห็นชอบนโยบายและหลักปฏิบัติฯ หรือมอบหมายให้ RMC พิจารณาสั่งการแทนได้หรือไม่</p> <p>และหากบริษัทจัดการมี BoD อยู่ในต่างประเทศ คณะผู้บริหารระดับสูงของประเทศไทยที่มีบทบาทหน้าที่เหมือนหรือเทียบเคียง BoD สามารถทำหน้าที่ในการมอบหมายอำนาจแทน BoD ได้หรือไม่</p>	<p>สามารถทำได้ โดย RMC มีหน้าที่ต้องรายงานการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายให้ BoD ทราบ ทั้งนี้ BoD ยังต้องคงไว้ซึ่งความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ดังกล่าว</p> <p>ในกรณีที่ BoD ของบริษัทจัดการอยู่ในต่างประเทศ BoD ในต่างประเทศ สามารถมอบหมายอำนาจการบริหารจัดการความเสี่ยงให้กับคณะผู้บริหารระดับสูงในประเทศไทย (“คณะผู้บริหารฯ”) ได้ และคณะผู้บริหารฯ ก็สามารถมอบหมายอำนาจการบริหารจัดการความเสี่ยงให้กับคณะกรรมการอื่นได้อีกต่อหนึ่ง ทั้งนี้ คณะผู้บริหารฯ และคณะกรรมการอื่นต้องเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการลงทุนและรายงานการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายให้ BoD ในต่างประเทศทราบด้วย โดย BoD ในต่างประเทศ ยังต้องคงไว้ซึ่งความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการความเสี่ยง</p>
1.2	<p>ผู้บริหารสายงานจัดการลงทุน สามารถเป็นสมาชิกในคณะกรรมการอื่นที่ได้รับมอบหมายฯ ได้หรือไม่ เนื่องจากเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการลงทุนซึ่งให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ได้</p>	<p>สามารถเป็นสมาชิกในคณะกรรมการดังกล่าวได้ แต่ต้องไม่เป็นผู้ที่มีสิทธิออกเสียงชี้ขาดในที่ประชุม และต้องไม่เป็นผู้มีส่วนใหญ่ในที่ประชุม</p>

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
2. เครื่องมือการวัดค่าความเสี่ยงและการวัดค่าความเสี่ยง		
2.1	การจัดทำ back-test ทำได้เฉพาะบาง model เท่านั้น อาจไม่สามารถทำได้ทุกกรณี	บริษัทจัดการอาจไม่ต้องจัดทำ back-test ในกรณีที่ใช้เครื่องมือหรือข้อมูลค่าความเสี่ยงที่จัดทำโดยหน่วยงานภายนอกที่มีสูตรการคำนวณแบบจำลอง วิธีการ ที่เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในระดับสากล ตัวอย่างเครื่องมือที่เข้าข่ายลักษณะดังกล่าว เช่น duration beta tracking error เป็นต้น
2.2	บริษัทจัดการต้องจัดทำ back-test ทุกกองทุนหรือไม่	บริษัทจัดการต้องจัดทำ back-test ให้ครบถ้วนทุกกองทุน หรืออาจจัดทำเฉพาะกองทุนตัวแทนภายใต้ portfolio model เดียวกันที่มีการลงทุนในหลักทรัพย์เดียวกัน และมีสัดส่วนการลงทุนในแต่ละหลักทรัพย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญตามดุลยพินิจของบริษัทจัดการ
2.3	การกำหนดแนวทางและปัจจัยในการวัดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ไม่ควรต้องรวมกองทุนส่วนบุคคล ซึ่งไม่ต้องการสภาพคล่องจากการขายคืนหน่วยลงทุน แต่ผู้ลงทุนได้รับทราบและยอมรับสภาพคล่องของการลงทุนในนโยบายการลงทุนแล้ว	กรณีกองทุนส่วนบุคคลที่ไม่ใช่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริษัทจัดการต้องกำหนดแนวทางบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องให้เป็นไปตามที่ได้ตกลงกับลูกค้า และต้องมั่นใจว่าได้สื่อสารกับผู้ลงทุนและผู้ลงทุนยอมรับความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของกองทุนแล้ว
2.4	การกำหนดแนวทางและปัจจัยในการวัดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของกองทุนเปิด อาจไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นรายหลักทรัพย์ที่ลงทุน ได้หรือไม่ หากกำหนดในระดับ portfolio level แล้ว	บริษัทจัดการต้องกำหนดแนวทางและปัจจัยในการวัดสภาพคล่องในรายหลักทรัพย์ด้วย เพื่อพิจารณาว่ามีสภาพคล่องระดับใด แต่ไม่จำเป็นต้องกำหนดสัดส่วนสภาพคล่องเป็นรายหลักทรัพย์ สำหรับระดับกองทุน บริษัทจัดการอาจกำหนดแนวทาง ดังนี้ 1. กำหนดสัดส่วนการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง เช่น กรณีกองทุนตราสารหนี้ อาจแบ่งกลุ่มสินทรัพย์แยกตามระดับของสภาพคล่อง (ตัวอย่างเช่น กลุ่มที่สามารถขายออกโดยเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายใน 3 วัน

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		<p>7 วัน หรือ 14 วัน เป็นต้น) โดยดำรงสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์แต่ละกลุ่มไม่น้อยกว่าระดับที่กำหนดไว้ หรือมีการกระจายการลงทุนในตราสารหนี้ระยะสั้นให้ทยอยครบกำหนดทุกสัปดาห์เพื่อรองรับการไถ่ถอนหน่วยลงทุน เป็นต้น</p> <p>2. ประเมินระยะเวลาในการขายตราสาร (liquidate) โดยไม่กระทบต่อราคามาก เช่น กรณีกองทุนตราสารทุน อาจรวบรวมข้อมูลการซื้อขายตราสารในตลาดในช่วงที่ผ่านมา และนำมาประเมินระยะเวลาที่ต้องใช้ในการ liquidate ตราสารดังกล่าวในพอร์ตการลงทุนเพื่อรองรับการไถ่ถอนหน่วยลงทุน เป็นต้น</p>
2.5	<p>การจัดทำ scenario analysis / stress test อาจไม่ต้องจัดทำในทุกกองทุน ใช่หรือไม่ ตัวอย่างกองทุนที่ไม่ต้องจัดทำ เช่น กองทุนเปิดที่กำหนดอายุโครงการแน่นอน และอายุหลักทรัพย์เท่าอายุโครงการ (term fund) กองทุน passive fund ที่มีการลงทุนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับองค์ประกอบของดัชนี กองทุน feeder fund ที่ลงทุนในหน่วยลงทุน master fund เพียงกองเดียว และกลุ่มกองทุนที่มีลักษณะการลงทุนคล้ายคลึงกัน เป็นต้น</p>	<p>การจัดทำ stress test / scenario analysis มีวัตถุประสงค์เพื่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> วิเคราะห์ผลกระทบต่อพอร์ตการลงทุนภายใต้สถานการณ์จำลองต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดการลงทุนและการบริหารความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยงของสภาพคล่องของกองทุน โดยเฉพาะกองทุนรวมตลาดเงิน และกองทุนตราสารหนี้ที่มีรอบการไถ่ถอนถี่ภายใต้สถานการณ์รุนแรง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนรองรับในกรณีที่เกิดสถานการณ์ดังกล่าว <p>ดังนั้น ในการประเมินว่าควรจัดทำ scenario analysis / stress test กับกองทุนใด บริษัทจัดการจึงต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของนโยบายการลงทุนและประเภททรัพย์สินที่กองทุนลงทุน ตัวอย่างเช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> กองทุนตราสารหนี้ประเภท term fund ซึ่งมีการลงทุนและถือครองตราสารจนครบอายุ

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		<p>ตราสาร อาจพิจารณาไม่จัดทำก็ได้ แต่ต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงอันดับความน่าเชื่อถือ (credit rating) ของตราสารหรือผู้ออกตราสารอย่างสม่ำเสมอระหว่างการลงทุน</p> <p>2. กองทุน passive fund ที่มีการลงทุนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับองค์ประกอบของดัชนี (full replicate) อาจไม่จำเป็นต้องจัดทำก็ได้</p> <p>3. กองทุน feeder fund ซึ่งลงทุนในหน่วยลงทุน master fund เพียงกองทุนเดียว อาจพิจารณาไม่จัดทำก็ได้</p> <p>4. กลุ่มกองทุนที่มีลักษณะการลงทุนคล้ายคลึงกัน โดยมีการลงทุนในหลักทรัพย์เดียวกัน และมีสัดส่วนการลงทุนในแต่ละหลักทรัพย์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ตามดุลยพินิจของบริษัทจัดการ อาจพิจารณาจัดทำเฉพาะกองทุนตัวแทนได้</p>
3. การกำหนดค่าความเสี่ยงสูงสุด (risk limit)		
3.1	<p>การกำหนด risk limit สามารถยกเว้นกรณีกองทุนส่วนบุคคลได้หรือไม่ เนื่องจากความเสี่ยงที่ยอมรับได้ขึ้นอยู่กับผู้ลงทุนแต่ละราย อาจไม่เหมือนกับกองทุนรวมหรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ</p>	<p>กรณีกองทุนส่วนบุคคลที่ไม่ใช่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริษัทจัดการต้องมีการจัดทำ KYC / Suitability ที่พิจารณา risk profile ของลูกค้าอยู่แล้ว ดังนั้น การกำหนด risk limit หรือไม่ จึงเป็นเรื่องที่ตกลงกันระหว่างบริษัทจัดการกับลูกค้า</p>
3.2	<p>BoD ไม่จำเป็นต้องกำหนด portfolio duration สำหรับกองทุนรวมตราสารหนี้ทั่วไป ได้หรือไม่ เนื่องจาก portfolio duration เป็น strategy ในการลงทุน ซึ่งแต่ละช่วงเวลาอาจมี strategy ต่างกัน ขึ้นกับภาวะตลาดที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอด การกำหนดโดย BoD ที่ไม่ได้จัดการประชุมถี่มากอาจทำให้กองทุนเสียโอกาสในการลงทุนจากภาวะตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป</p>	<p>บริษัทจัดการต้องจัดให้มีการกำหนด risk limit ซึ่งแบ่งออกได้ 2 ระดับ ได้แก่</p> <p>1. <u>firm-wide level</u> โดย BoD เป็นผู้กำหนด risk limit ที่ใช้กับทุกกองทุนภายใต้การจัดการ เช่น กองทุนทั้งหมดต้องเป็นเจ้าหนี้ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งไม่เกินระดับที่กำหนด และกำหนด risk limit สำหรับกองทุนแต่ละประเภท เช่น กองทุนตราสารทุน กองทุนตราสารหนี้ ซึ่งต้องสอดคล้องกับแต่ละประเภทย่อย (sub fund type)</p>

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		<p>ด้วย ตัวอย่างของ firm-wide risk limit ดังกล่าว เช่น tracking error limit สำหรับกองทุนตราสารทุนประเภท passive / portfolio beta limit สำหรับกองทุนตราสารทุนประเภท active หรือ portfolio duration limit สำหรับกองทุนตราสารหนี้ระยะสั้น / กองทุนตราสารหนี้ระยะยาว เป็นต้น</p> <p>ทั้งนี้ firm-wide risk limit อาจถูกกำหนดแบบยืดหยุ่น เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการลงทุนได้ เช่น กำหนดให้มีส่วนเพิ่มหรือลดจากรอบ risk limit ปกติที่ยอมรับได้ โดยในกรณีที่มีการเกิน risk limit ส่วนเพิ่มหรือลดดังกล่าว บริษัทจัดการต้องจัดให้มีขั้นตอนในการแก้ไขอย่างเข้มข้น เพื่อควบคุมค่าความเสี่ยงให้อยู่ภายใต้กรอบที่กำหนด</p> <p>2. <u>fund level</u> โดยฝ่ายจัดการกองทุนสามารถกำหนด risk limit รายกองทุนร่วมกับฝ่ายบริหารความเสี่ยงได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบ firm-wide level ที่ BoD กำหนดไว้</p>
4. การติดตาม ประเมินผล และรายงานค่าความเสี่ยง และผลการดำเนินงาน		
4.1	<p>ในการรายงานค่าความเสี่ยง บริษัทจัดการอาจพิจารณาจัดทำเป็นรายสัปดาห์ตามความเหมาะสม ขณะที่การจัดทำรายวันจะสะท้อนอยู่ในการควบคุม risk budgeting ซึ่งจะรายงานเมื่อค่าความเสี่ยงเกินระดับที่กำหนดในวันดังกล่าวอยู่แล้ว ดังนั้น บริษัทจัดการสามารถกำหนดให้มีการรายงานค่าความเสี่ยงให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีความถี่ของการรายงานเป็นไปตามความเหมาะสมของลักษณะข้อมูล ได้หรือไม่</p>	<p><u>การคำนวณค่าความเสี่ยง</u> : บริษัทจัดการอาจกำหนดความถี่ในการคำนวณค่าความเสี่ยงรายหลักทรัพย์ให้เหมาะสมกับลักษณะของค่าความเสี่ยงแต่ละประเภทได้ แต่ต้องสะท้อนความเสี่ยงของหลักทรัพย์ที่ลงทุนได้อย่างถูกต้องในแต่ละช่วงเวลาด้วย เช่น กรณี beta อาจคำนวณเป็นรายสัปดาห์ได้ แต่หากมีเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญซึ่งส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงของค่าความเสี่ยง บริษัทจัดการต้องคำนวณค่าความเสี่ยงทันที ทั้งนี้ ในการคำนวณค่าความเสี่ยงในระดับกองทุน เช่น portfolio beta บริษัทจัดการต้องคำนวณ</p>

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		<p>และติดตามสถานะความเสี่ยงทุกวันทำการ การรายงานสถานะความเสี่ยง : บริษัทจัดการต้อง รายงานสถานะความเสี่ยงให้ฝ่ายจัดการลงทุน และ/หรือหน่วยงานควบคุมการปฏิบัติงานทราบ ทุกวันทำการ หรือเมื่อค่าความเสี่ยงเกินระดับ ที่กำหนด โดยบริษัทจัดการอาจรายงานสถานะ ความเสี่ยงโดยสรุปเป็นภาพรวมทุกกองทุน หรือระบุรายละเอียดค่าความเสี่ยงเป็น รายกองทุนก็ได้</p>

Due Diligence Checklist

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
1. การจัดทำ due diligence checklist		
1.1	นิยามของตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนมีขอบเขตขนาดไหน	<p>การพิจารณาว่าเป็นตราสารหรือธุรกรรมที่มีความซับซ้อนหรือไม่ บริษัทจัดการอาจพิจารณาจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โครงสร้างของธุรกรรมว่ามีความซับซ้อนหรือไม่ เช่น มีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขทางกฎหมายที่ซับซ้อน หรือมีความเสี่ยงที่ปฏิบัติตามได้ยาก มีคู่สัญญาหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายบุคคล ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเข้าทำธุรกรรมที่แตกต่างกันอันอาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ได้ เป็นต้น 2. สินทรัพย์อ้างอิง (underlying) เป็นที่ค้ำประกันในตลาดการเงินหรือผู้ลงทุนหรือไม่ มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ underlying หรือไม่ เช่น รายละเอียดของผู้ออก ราคาตลาด ปริมาณซื้อขาย เป็นต้น 3. การจ่ายผลตอบแทนมีความซับซ้อนหรือไม่ เช่น มีสูตรการคำนวณซับซ้อนอ้างอิง derivatives หลายชั้น มีการจ่ายผลตอบแทนผันแปรไปตามสูตรการคำนวณหรือเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น
1.2	คณะกรรมการชุดใดบ้างที่มีหน้าที่อนุมัติ due diligence checklist สำหรับก่อนการลงทุน และในรอบการทบทวนต้องนำเข้ารายงานในคณะกรรมการชุดดังกล่าวด้วยหรือไม่	<ul style="list-style-type: none"> ■ ตามแนวปฏิบัติ ข้อ 7 หน้า 4 ของ investment risk management guideline การลงทุนใหม่ โดยเฉพาะการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมทางการเงินที่มีความซับซ้อน บริษัทจัดการต้องกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานจัดการลงทุน หน่วยงานบริหารความเสี่ยง หน่วยงาน

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		<p>ปฏิบัติการกองทุน และหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติงาน เป็นต้น มีส่วนร่วมใน ขั้นตอนการพิจารณาก่อนการอนุมัติ การลงทุน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าหน่วยงาน ดังกล่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ หลังจากที่ได้รับอนุมัติกรอบการลงทุนใน ตราสารหรือธุรกรรมทางการเงินใด ๆ แล้ว บริษัทจัดการต้องจัดทำ due diligence checklist ให้ครบทุกหัวข้อก่อนการลงทุน และต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ลงทุนและคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ด้วย ■ ในระหว่างการลงทุน บริษัทจัดการ ต้องจัดให้มีการทบทวนความสอดคล้อง เหมาะสมของการลงทุนและปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยง และผลตอบแทนของการลงทุน เช่น มุมมอง ของบริษัทจัดการต่อสินค้าหรือตัวแปร อ้างอิง (underlying) ฐานะความเสี่ยง และผลตอบแทนของกองทุนต่อการลงทุน ในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน เป็นต้น อย่างน้อยไตรมาสละครั้ง และเมื่อมี เหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้ หากลักษณะ ความเสี่ยงไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่ ส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยง อย่างมีนัยสำคัญ บริษัทจัดการอาจเสนอ ผลการประเมินและทบทวนเพื่อขออนุมัติ จากคณะกรรมการลงทุนเพียงคณะเดียวก็ได้
1.3	หากบริษัทจัดการกำหนดให้มีการแต่งตั้ง new product committee แล้ว ยังจำเป็นต้องให้ คณะกรรมการลงทุนและคณะกรรมการ บริหารความเสี่ยงอนุมัติ due diligence checklist อีกหรือไม่	ในกรณีที่บริษัทจัดการมีการแต่งตั้ง new product committee เพื่อพิจารณาเฉพาะกรอบการลงทุน ในตราสารหรือธุรกรรมใหม่ ๆ ซึ่งรวมทั้ง ตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนและ/หรือ มีความเสี่ยงสูง บริษัทจัดการต้องจัดให้มี

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		<p>การจัดทำ due diligence checklist โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการลงทุนและคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้ new product committee อาจอนุมัติ due diligence checklist ได้ หากมีหน้าที่ครอบคลุมถึงการพิจารณาการจัดทำ due diligence และคณะกรรมการการลงทุน รวมทั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทุกคน เข้าร่วมประชุมในวาระดังกล่าว</p>
1.4	<p>กรณีบริษัทจัดการมีกองทุนหลายกองทุนที่ต้องการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนอันเดียวกัน ต้องแยกทำ due diligence เป็นรายกอง หรือไม่</p>	<p>กรณีบริษัทจัดการมีกองทุนหลายกองทุนซึ่งลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนเดียวกัน ให้จัดทำ due diligence checklist พร้อมกันทุกกองได้ อย่างไรก็ดี บริษัทจัดการยังคงต้องประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของการลงทุนในแต่ละกองทุนด้วย</p>
1.5	<p>กรณีที่บริษัทจัดการเคยจัดทำ due diligence checklist ไปแล้ว และจะลงทุนใหม่ในตราสารที่มีโครงสร้างความเสี่ยงและผลตอบแทนที่ใกล้เคียงกันหรือคล้ายกัน จะต้องจัดทำ due diligence checklist ใหม่ทุกครั้งหรือไม่</p>	<p>บริษัทจัดการต้องจัดทำ due diligence checklist ทุกครั้งที่มีการลงทุนในตราสารใหม่ อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ตราสารใหม่มีโครงสร้างความเสี่ยงและผลตอบแทนไม่แตกต่างจากตราสารเดิม บริษัทจัดการอาจพิจารณาจัดทำในบางหัวข้อที่สำคัญ เสมือนเป็นการประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของการลงทุนและทบทวนความเสี่ยงและผลตอบแทนการลงทุนในตราสารเดิมได้ เช่น พิจารณาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของตลาดของ underlying มุมมองของบริษัทจัดการต่อ underlying ในตลาดนั้น ๆ และความสอดคล้องเหมาะสมของการลงทุน เป็นต้น</p>
2. การประเมินความเสี่ยงและผลตอบแทน		
2.1	<p>บริษัทจัดการมีการประเมินความเสี่ยงของคู่ค้า และกำหนดวงเงินและควบคุม ภายใต้หลักเกณฑ์ของสำนักงานและของบริษัท</p>	<p>ด้วยนิยามของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความครอบคลุมมากกว่าคู่ค้า ผู้คำนวณและตรวจสอบราคาดัชนี ตัวอย่างเช่น ตราสาร collateralized debt</p>

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
	<p>อยู่แล้ว ส่วนบุคคลอื่น เช่น ผู้คำนวณดัชนี ผู้ตรวจสอบราคาดัชนี เป็นผู้มีประสบการณ์ และฐานะการเงินซึ่งเป็นที่รับรู้อยู่แล้ว ในตลาดทุน จึงอาจไม่จำเป็นต้องจัดทำได้หรือไม่</p>	<p>obligation (CDO) ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องของหลายกลุ่มที่มีแรงจูงใจที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest - COI) ได้ ดังนั้น บริษัทจัดการจึงต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน โดยต้องเข้าใจถึงโครงสร้างของตราสารและบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของตราสาร เพื่อให้ทราบถึงความเสี่ยงและแรงจูงใจใด ๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจนำไปสู่ COI รวมทั้งแนวทางจัดการความเสี่ยงและป้องกันหรือแก้ไขปัญหา COI ดังกล่าว</p>
<p>3. การคำนวณและสอบทานมูลค่ายุติธรรม</p>		
<p>3.1</p>	<p>บริษัทจัดการกำหนดให้ลูกค้าเป็นผู้คำนวณมูลค่ายุติธรรม และบริษัทจัดการเป็นผู้สอบทานราคาได้หรือไม่</p>	<p>บริษัทจัดการอาจให้คู่สัญญาเป็นผู้คำนวณมูลค่ายุติธรรมได้ ทั้งนี้ บริษัทจัดการต้องจัดให้มีระบบการสอบทานความถูกต้องของการคำนวณมูลค่ายุติธรรมดังกล่าวอย่างเหมาะสม กล่าวคือ ผู้จัดการกองทุนต้องทราบถึงปัจจัยหลักที่กำหนดมูลค่ายุติธรรม และมูลค่ายุติธรรมต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันและไม่แตกต่างกันมาก โดยในกรณีที่มีมุมมองด้านมูลค่ายุติธรรมแตกต่างกันไป จากคู่สัญญาอย่างมีนัยสำคัญ บริษัทจัดการต้องสอบถามความเห็นหรือข้อเท็จจริงจากคู่สัญญาหรืออาจนำประเด็นดังกล่าวหารือกับ ผู้ที่เกี่ยวข้องในบริษัทจัดการ ทั้งนี้ การสอบทานมูลค่ายุติธรรมด้วยวิธีการเปรียบเทียบมูลค่ายุติธรรมในปัจจุบันกับมูลค่ายุติธรรมในครั้งก่อน อาจไม่เหมาะสม เพราะขาดการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่มา และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่ายุติธรรมนั้น ๆ</p>

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
4. ประเด็นอื่นๆ		
4.1	<p>การจัดทำ due diligence checklist อาจมีความซ้ำซ้อนในการทำงาน โดยในกรณีที่จะลงทุนในตราสารที่ซับซ้อน บริษัทจัดการต้องทำ self-assessment checklist ตามแนวทางของสำนักงานอยู่แล้ว ดังนั้น หากบริษัทจัดการต้องจัดทำ due diligence checklist สามารถทำเป็นแบบฟอร์มในลักษณะเดียวกันกับ self-assessment checklist ได้หรือไม่</p>	<p>สำนักงานอยู่ระหว่างพิจารณยกเลิก self-assessment checklist ที่ใช้ประเมินตราสารที่มีลักษณะของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าแฝง โดยจะเปลี่ยนเป็น due diligence checklist แทน ซึ่งมีรายละเอียดครอบคลุมมากกว่า self-assessment checklist</p>
4.2	<p>หากบริษัทจัดการมีการจัดบริหารจัดการกองทุนที่ลงทุนเฉพาะในตราสารไม่ซับซ้อน บริษัทจัดการสามารถจัดให้มี checklist ที่เหมาะสมกับนโยบายการลงทุนดังกล่าวได้หรือไม่</p>	<p>กรณีเป็นการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมที่ไม่ซับซ้อน การจัดทำ checklist สามารถทำได้ตามดุลยพินิจของบริษัทจัดการ</p>

สรุปความเห็นเพิ่มเติมครั้งที่ 3 จากบริษัทจัดการที่เป็นสมาชิก AIMC รวม 2 แห่ง
เกี่ยวกับ investment risk management guideline และ due diligence checklist เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2556
ภายหลังสำนักงานให้ AIMC ดำเนินการร่างประกาศเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2556

	เรื่อง (อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)	ความเห็นของสมาชิก AIMC	ความเห็นของสำนักงาน (อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)
ก. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท			
1	<p>การอนุมัติ risk policy คณะกรรมการบริษัทต้องอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบนโยบายและหลักปฏิบัติฯ และจัดให้มีการทบทวนเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และเมื่อมีเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ</p> <p><i>[บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท หน้า 2 กล้องที่ 1 ข้อ 3]</i></p>	<p><u>บลจ. ไทยพาณิชย์</u> คณะกรรมการบริษัทอนุมัติเพียงนโยบายบริหารความเสี่ยงแต่ไม่ต้องอนุมัติหลักปฏิบัติฯ ได้หรือไม่ เนื่องจากอาจมีรายละเอียดมากเกินไปที่คณะกรรมการพึงจะมีความเชี่ยวชาญในการพิจารณาและอนุมัติได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>ในกรณีที่คณะกรรมการบริษัท (BoD) อาจไม่มีความเชี่ยวชาญในการพิจารณาอนุมัติหลักปฏิบัติฯ BoD สามารถมอบหมายอำนาจให้คณะกรรมการอื่นที่มีความเชี่ยวชาญทำหน้าที่แทนได้ โดยคณะกรรมการอื่นที่ได้รับมอบหมายต้องเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการลงทุน และมีหน้าที่ต้องรายงานผลการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายให้ BoD ทราบ ขณะที่ BoD ยังต้องคงไว้ซึ่งความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยง [อ้างอิงจาก guideline หน้า 2 กล้องที่ 1 ย่อหน้าสุดท้าย]</p>
2	<p>รายละเอียดของ risk policy คณะกรรมการบริษัทต้องจัดให้มีนโยบายและหลักปฏิบัติฯ อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร และกำหนดกรอบนโยบายดังกล่าวให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ นโยบายและหลักปฏิบัติฯ ขั้นต่ำต้องมีเนื้อหาในเรื่องดังต่อไปนี้...</p>	<p><u>บลจ. ไทยพาณิชย์</u> การกำหนดเครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการวัดค่าความเสี่ยงมีความชัดเจนและเป็นมาตรฐาน แต่สำหรับสูตรการคำนวณและแบบจำลองในการวัดค่าความเสี่ยง ไม่สามารถที่จะกำหนดตายตัวได้</p>	<p>บริษัทจัดการอาจระงับสูตรการคำนวณและแบบจำลองอย่างกว้างเป็นหลักการหรือเงื่อนไขตามสถานะตลาดหรือประเภทตราสารที่ลงทุน ไว้ใน risk policy ได้ เช่น กรณีตราสารอนุพันธ์ประเภท option ซึ่งมีการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนในรูปแบบที่ไม่ใช่การแจกแจงปกติ (normal</p>

	<p style="text-align: center;">เรื่อง</p> <p style="text-align: center;">(อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นของสมาชิก AIMC</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นของสำนักงาน</p> <p style="text-align: center;">(อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)</p>
	<p>...(3) เครื่องมือ เทคนิค และระบบในการวิเคราะห์ความเสี่ยง ซึ่งรวมถึง การกำหนดเครื่องมือ สูตรการคำนวณ แบบจำลอง และวิธีการที่ใช้ในการวัดค่าความเสี่ยง...</p> <p>[แนวทางปฏิบัติ หน้า 3 ข้อ 1(3)]</p>	<p>เนื่องจากแบบจำลองความเสี่ยงมีธรรมชาติที่ dynamic และจำเป็นต้องมีการปรับให้เหมาะสมและสามารถประเมินความเสี่ยงได้ในทุกสภาวะตลาด จึงไม่เหมาะสมที่จะให้กำหนดสูตรการคำนวณและแบบจำลองในนโยบาย แต่ให้กำหนดจุดประสงค์และนิยามของตัววัดความเสี่ยงที่แบบจำลองนั้นใช้ประเมินให้ชัดเจน เช่น VaR ใช้ระดับความเชื่อมั่น และระยะเวลาถือครองเท่าใด ประเมินด้วยวิธีใด เช่น Monte Carlo Simulation หรือ Multi-Factor Statistical Risk Model เป็นต้น</p>	<p>distribution) จะใช้แบบจำลอง VaR โดยประเมินด้วยวิธี Historical Simulation ขณะที่ตราสารทุนทั่วไปที่มีการแจกแจงของอัตราผลตอบแทนแบบ normal distribution จะใช้แบบจำลอง VaR โดยประเมินด้วยวิธี Delta-Normal เป็นต้น ทั้งนี้ รายละเอียดของ risk policy ต้องมีเนื้อหาขั้นต่ำเป็นไปตามที่ระบุไว้ใน guideline</p>
<p>ข. งานด้านบริหารความเสี่ยง</p>			
<p>3</p>	<p>บุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยง ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการคัดเลือกตราสารและคู่สัญญาของกองทุน รวมทั้งเข้าร่วมการพิจารณาการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมทางการเงินใหม่ ๆ</p> <p>[แนวทางปฏิบัติ หน้า 5 ข้อ 3(4)]</p>	<p><u>บลจ. ไทยพาณิชย์</u></p> <p>ประเด็นการมีส่วนร่วมของฝ่ายบริหารความเสี่ยง ในการกำหนดแนวทางการคัดเลือกตราสารและคู่สัญญาของกองทุน ควรระบุให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่าอยู่ในระดับเท่าใด เช่น การกำหนด stock universe หรือจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตราสาร securities ราย stocks ทั้งนี้ หากเป็นแบบหลัง อาจทำให้การบริหารไม่ทันต่อสถานการณ์ตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปได้</p>	<p>ฝ่ายบริหารความเสี่ยงต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการคัดเลือกตราสารและคู่สัญญาของกองทุน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าตราสารหรือคู่สัญญาที่ถูกคัดเลือกมีความเสี่ยงที่สอดคล้องกับนโยบายการลงทุนของกองทุน ส่วนกระบวนการคัดเลือกตราสารและคู่สัญญาโดยพิจารณาการลงทุนตามภาวะตลาด (market timing) ถือเป็นหน้าที่ของฝ่ายจัดการลงทุนเท่านั้น</p>

	เรื่อง (อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)	ความเห็นของสมาชิก AIMC	ความเห็นของสำนักงาน (อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)
ค. เครื่องมือการวัดค่าความเสี่ยงและการวัดค่าความเสี่ยง			
4	<p>การกำหนดโครงสร้างและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง</p> <p>คณะกรรมการบริษัทต้องจัดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง และกำหนดขั้นตอนการดำเนินการอย่างชัดเจน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทจัดการสามารถระบุ วัดค่า และบริหารความเสี่ยงจากการลงทุนได้อย่างเหมาะสมเพียงพอ โดยถือเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญที่ต้องมีของบริษัทจัดการ ทั้งนี้ การจัดโครงสร้างและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว <u>ควรสอดคล้องกับลักษณะ ขอบเขต ขนาด ปริมาณ และความซับซ้อนในการประกอบธุรกิจของบริษัทจัดการ</u></p> <p>[บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท หน้า 2 กล้องที่ 1 ข้อ 1]</p> <p>ใช้วิธีการวัดค่าความเสี่ยง (เช่น เทคนิค วิธีการ และเครื่องมือ) ที่หลากหลาย เพื่อให้บริษัทจัดการสามารถวัดค่าความเสี่ยงได้อย่างครบถ้วนเหมาะสม</p> <p>[แนวทางปฏิบัติ หน้า 7 ข้อ 1(2)]</p>	<p>บลจ. ไทยพาณิชย์</p> <p>เห็นว่ามีความไม่สอดคล้องกันระหว่างแนวทาง ซึ่งระบุว่า “ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงควรสอดคล้องกับลักษณะ ขอบเขต ขนาด ปริมาณ และความซับซ้อนในการประกอบธุรกิจ” กับรายละเอียดของแนวทางปฏิบัติ ซึ่งกำหนดให้บริษัทจัดการต้องนำเครื่องมือ ระบบ และกระบวนการวัดและบริหารความเสี่ยงต่าง ๆ ที่กำหนดมาใช้ให้ครบถ้วน</p>	<p>มีความสอดคล้องกันระหว่างแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติงาน กล่าวคือ บริษัทจัดการต้องจัดให้มีเครื่องมือและระบบบริหารความเสี่ยงให้เพียงพอสอดคล้องกับโครงสร้างและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยง ที่ BoD ได้พิจารณาแล้วว่าเหมาะสมกับลักษณะ ขอบเขต ขนาด ปริมาณ และความซับซ้อน ในการประกอบธุรกิจของบริษัทจัดการ และเมื่อ BoD กำหนดแล้ว ผู้ปฏิบัติงานต้องนำเครื่องมือ ระบบ และกระบวนการวัดและบริหารความเสี่ยงต่าง ๆ ที่กำหนดมาใช้ให้ครบถ้วน</p>

	<p style="text-align: center;">เรื่อง</p> <p style="text-align: center;">(อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นของสมาชิก AIMC</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นของสำนักงาน</p> <p style="text-align: center;">(อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)</p>
5	<p>มีกระบวนการสอบทานความถูกต้องของข้อมูล และจัดให้มีการเชื่อมโยงของข้อมูลระหว่างส่วนงานด้าน front office และ back office อย่างเหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และลดโอกาสเกิดความผิดพลาดในการทำงานของบุคลากร (human error)</p> <p><i>[แนวทางปฏิบัติ หน้า 7 ข้อ 1(6)]</i></p>	<p><u>บลจ. บัวหลวง</u></p> <p>จากความเห็นของสำนักงานที่ระบุว่า “บริษัทจัดการต้องจัดให้มีการสอบทานความถูกต้องของระบบการดึงข้อมูลก่อนใช้งานจริง ทั้งนี้ หากเป็นข้อมูลที่มาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เช่น SET หรือ ThaiBMA เป็นต้น บริษัทจัดการอาจไม่ต้องสอบทานความถูกต้องของข้อมูลก็ได้”</p> <p>กรณีข้อมูลที่มาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ ขอให้ระบุแหล่งที่มาอื่น ๆ ที่น่าเชื่อถือนอกเหนือจาก SET หรือ ThaiBMA เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น</p>	<p>บริษัทจัดการต้องจัดให้มีการสอบทานความถูกต้องของระบบ การดึงข้อมูลก่อนใช้งานจริง ทั้งนี้ หากเป็นข้อมูลที่มาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เช่น <u>SET, ThaiBMA, Bloomberg</u> หรือ <u>Reuters</u> เป็นต้น บริษัทจัดการอาจไม่ต้องสอบทานความถูกต้องของข้อมูลก็ได้</p>
6	<p>มีการกำหนดแนวทางและปัจจัยในการวัดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องให้สอดคล้องกับนโยบายการลงทุนของกองทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกองทุนเปิดที่มีรอบการไถ่ถอนถี่ โดยจัดระดับสภาพคล่องในรายการหลักทรัพย์ กำหนดสัดส่วนการดำรงสภาพคล่องรายกองทุน และพิจารณาภาพรวมโดยเปรียบเทียบของทุกกองทุนภายใต้การจัดการ ทั้งก่อนและหลังการลงทุน</p> <p><i>[แนวทางปฏิบัติ หน้า 7 ข้อ 2(4)]</i></p>	<p><u>บลจ. ไทยพาณิชย์</u></p> <p>กรณีที่บริษัทมีการควบคุมและกำหนดสัดส่วนการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในระดับกลุ่มของตราสารอยู่แล้ว การวัดและควบคุมสภาพคล่องรายหลักทรัพย์ จะเป็นการซ้ำซ้อนหรือไม่</p>	<p>บริษัทจัดการต้องกำหนดแนวทางและปัจจัยในการวัดสภาพคล่องรายหลักทรัพย์ด้วย เพื่อพิจารณาว่ามีสภาพคล่องระดับใด ก่อนนำไปกำหนดสัดส่วนสภาพคล่องรายกลุ่มหลักทรัพย์ ทั้งนี้ บริษัทจัดการไม่จำเป็นต้องกำหนดสัดส่วนสภาพคล่องเป็นรายหลักทรัพย์</p> <p>ทั้งนี้ สำนักงานได้ปรับ wording ใน guideline ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นแล้ว</p>

	เรื่อง (อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)	ความเห็นของสมาชิก AIMC	ความเห็นของสำนักงาน (อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)
ง. การติดตาม ประเมินผล และรายงานค่าความเสี่ยง และผลการดำเนินงาน			
7	<p>บุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท</p> <p><i>[การวัดและรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนรวม หน้า 11 กล้องที่ 6 ข้อ 2]</i></p>	<p><u>บลจ. ไทยพาณิชย์</u></p> <p>การวัดและรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนเป็นงานที่ต้องมีความเป็นอิสระจากผู้จัดการกองทุน แต่บริษัทจัดการสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของความเป็นอิสระได้หลายทาง ไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้ฝ่ายบริหารความเสี่ยงเป็นผู้รับผิดชอบเท่านั้น</p>	<p>risk management guideline ถือเป็นแนวปฏิบัติขั้นต่ำที่บริษัทจัดการต้องปฏิบัติตาม อย่างไรก็ดี หากบริษัทจัดการมีแนวทางปฏิบัติอื่นที่แสดงให้เห็นว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของ guideline นี้ ก็สามารถปฏิบัติได้</p>
8	<p><u>การรายงานสถานะความเสี่ยง – บุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงต้องรายงานฝ่ายจัดการลงทุนและ/หรือหน่วยงานควบคุมการปฏิบัติงานทราบทุกวันทำการ หรือเมื่อค่าความเสี่ยงเกินระดับที่กำหนด รวมทั้งต้องกำหนดให้เป็นวาระประจำของการประชุมคณะกรรมการลงทุน คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการบริษัท</u></p> <p>นอกจากนี้ หากเกิดเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญต้องรายงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวทราบทันที</p> <p><i>[แนวทางปฏิบัติ หน้า 11 ข้อ 3(1)]</i></p>	<p><u>บลจ. ไทยพาณิชย์</u></p> <p>ความถี่ของการรายงานสถานะความเสี่ยง ควรเป็นไปตามความเหมาะสม ตามประเภทความเสี่ยง และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ควรให้เป็นไปตามวิจรรณญาณของบริษัทจัดการ หรือกำหนดให้ชัดเจนว่ารายงานใดบ้างจำเป็นต้องทำทุกวัน</p>	<p>อ้างอิงจาก FAQ หน้า 5 ข้อ 4.1 ซึ่งระบุว่า บริษัทจัดการต้องรายงานสถานะความเสี่ยงให้ฝ่ายจัดการลงทุน และ/หรือหน่วยงานควบคุมการปฏิบัติงานทราบทุกวันทำการ <u>หรือเมื่อค่าความเสี่ยงเกินระดับที่กำหนด</u> โดยอาจรายงานสถานะความเสี่ยงโดยสรุปเป็นภาพรวมทุกกองทุน หรือระบุรายละเอียดค่าความเสี่ยงเป็นรายกองทุนก็ได้</p> <p>อนึ่ง บริษัทจัดการต้องคำนวณ และติดตามค่าความเสี่ยงในระดับกองทุนทุกวันทำการ</p>

	เรื่อง (อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)	ความเห็นของสมาชิก AIMC	ความเห็นของสำนักงาน (อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)
จ. การจัดทำ due diligence checklist			
9	<p>การจัดทำ due diligence ถือเป็นขั้นตอนที่ต้องทำก่อนการลงทุน โดยต้องจัดทำให้ครบทุกหัวข้อ นอกจากนี้ ในระหว่างการลงทุน บริษัทจัดการต้องมีการติดตามและทบทวนคุณภาพของตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการลงทุนดังกล่าวยังคงมีความสอดคล้องเหมาะสมของการลงทุน</p> <p><i>[หลักของการทำ due diligence หน้า 1 ข้อ 5]</i></p> <p>กรณีมีการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมทางการเงินที่มีความซับซ้อน (“ตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน”) บริษัทจัดการต้องศึกษาและทำความเข้าใจในลักษณะความเสี่ยงและผลตอบแทน (due diligence) ก่อนการลงทุน และต้องมีการระบุและบริหารความเสี่ยงของแต่ละองค์ประกอบของตราสารหรือธุรกรรมอย่างเหมาะสมตามลักษณะของสินทรัพย์อ้างอิง (underlying assets) และลักษณะความเสี่ยงโดยรวมของตราสารและธุรกรรมนั้น ๆ โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการลงทุนและคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงก่อนการลงทุน และในระหว่างการลงทุน บริษัทจัดการต้องจัดให้มีการประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของการลงทุนและทบทวนฐานะ</p>	<p><u>บลจ.ไทยพาณิชย์</u></p> <p>หลังจากจัดทำ due diligence และทำการลงทุนแล้ว การทบทวนในระหว่างการลงทุนต้องทำอะไรบ้าง และบ่อยแค่ไหน</p> <p><u>บลจ.ไทยพาณิชย์</u></p> <p>กรณีมีหลายกองทุนที่ต้องการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนอันเดียวกัน ต้องแยกทำ due diligence ที่ละกอง หรือไม่</p>	<p>ระหว่างการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน บริษัทจัดการต้องจัดให้มีการทบทวนความสอดคล้องเหมาะสมของการลงทุนและปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุน เช่น การประเมิน มุมมองของบริษัทจัดการต่อสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิง (underlying) ฐานะความเสี่ยง และผลตอบแทนของกองทุนต่อการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน เป็นต้น อย่างน้อยไตรมาสละครั้ง และเมื่อมีเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ</p> <p>สำนักงานได้ปรับ wording ใน guideline ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และระบุแนวคำตอบข้างต้นไว้ใน FAQ แล้ว</p> <p>กรณีบริษัทจัดการมีกองทุนหลายกองทุนที่ลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนเดียวกัน ให้จัดทำ due diligence checklist พร้อมกันทุกกองได้ อย่างไรก็ดี บริษัทจัดการยังคงต้องประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของการลงทุนในแต่ละกองทุนด้วย</p> <p>สำนักงานได้ระบุแนวคำตอบข้างต้นไว้ใน FAQ แล้ว</p>

	<p style="text-align: center;">เรื่อง</p> <p style="text-align: center;">(อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นของสมาชิก AIMC</p>	<p style="text-align: center;">ความเห็นของสำนักงาน</p> <p style="text-align: center;">(อ้างอิงจาก investment risk management guideline ที่ปรับปรุงแล้ว ฉบับเดือนมิถุนายน 2556 และ due diligence checklist ฉบับล่าสุด)</p>
	<p>ความเสี่ยงของกองทุนต่อการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนนั้นอย่างต่อเนื่องด้วย ทั้งนี้ หากลักษณะความเสี่ยงไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ บริษัทจัดการอาจเสนอผลการประเมินและทบทวนเพื่อขออนุมัติจากคณะกรรมการลงทุนเพียงคณะเดียวก็ได้</p> <p><i>[แนวทางปฏิบัติ หน้า 8 ข้อ 2(6)]</i></p>	<p><u>บลจ.ไทยพาณิชย์</u></p> <p>หากบริษัทจัดการกำหนดให้มีการแต่งตั้ง new product committee แล้ว ยังจำเป็นต้องให้คณะกรรมการลงทุนและคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงอนุมัติ due diligence checklist อีกหรือไม่</p>	<p>ในกรณีที่บริษัทจัดการมีการแต่งตั้ง new product committee เพื่อพิจารณาเฉพาะกรอบการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมใหม่ ๆ ซึ่งรวมทั้งตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนและ/หรือมีความเสี่ยงสูง บริษัทจัดการต้องจัดให้มีการจัดทำ due diligence checklist โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการลงทุนและคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้ new product committee อาจอนุมัติ due diligence checklist ได้ หากมีหน้าที่ครอบคลุมถึงการพิจารณาการจัดทำ due diligence และคณะกรรมการการลงทุนรวมทั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทุกคนเข้าร่วมประชุมในวาระดังกล่าว</p> <p>สำนักงานได้ระบุแนวคำตอบข้างต้นไว้ใน FAQ แล้ว</p>

แนวทางในการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุน (Investment Risk Management Guideline)

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดแนวทางให้บริษัทจัดการมีระบบบริหารความเสี่ยงด้านการลงทุนที่ดี สามารถควบคุม ติดตาม ป้องกัน และแก้ไขความเสี่ยงที่เกิดจากการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองรับการผ่อนคลาย หลักเกณฑ์ของทางการที่จะเพิ่มความยืดหยุ่นในการจัดการลงทุนของบริษัทจัดการ ยกเว้นมาตรฐาน การประกอบธุรกิจจัดการลงทุนให้เป็นสากล รวมถึงรักษาผลประโยชน์ของผู้ลงทุนตามหลักความไว้วางใจ และการกำกับดูแลที่ดีด้วย

เจตนารมณ์

งานด้านการจัดการลงทุนถือเป็นหัวใจของธุรกิจจัดการลงทุน บริษัทจัดการในฐานะผู้มีหน้าที่เป็น ผู้กระทำการแทน ต้องใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่จัดการลงทุน ด้วยความรู้ความสามารถ และความชำนาญของผู้ประกอบวิชาชีพ ดังนั้น นอกจากบริษัทจัดการจะต้องมีขั้นตอนในการจัดการลงทุน ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังและเหมาะสมเป็นไปตามกฎหมายและนโยบายที่ตกลงกับลูกค้าแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุนด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ของ ลูกค้า และสอดคล้องกับหลักความไว้วางใจ (fiduciary) และการกำกับดูแลที่ดี (corporate governance)

การจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับคณะกรรมการบริษัท และผู้บริหารระดับสูงเป็นสำคัญ เนื่องจากคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงเป็นบุคคลสำคัญ ที่ทำหน้าที่กำหนดการระงับ กลยุทธ์ นโยบาย และแผนการดำเนินธุรกิจของบริษัทจัดการ รวมทั้งเป็นบุคคล สำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการกำกับดูแลที่ดี และโดยที่งานด้านการบริหารความเสี่ยงจาก การลงทุนเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดการลงทุนซึ่งมีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา งานด้านการบริหารความเสี่ยงจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องอย่างตลอดเวลาด้วยเช่นกัน

องค์ประกอบที่สำคัญของงานด้านการบริหารความเสี่ยงการลงทุนมีอยู่ 4 ด้าน ซึ่งได้แก่

1. การจัดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงและการกำกับดูแล
2. การระบุความเสี่ยง และการวัดค่าความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง
3. การควบคุม และบริหารความเสี่ยง
4. การติดตาม ประเมินผล และรายงานค่าความเสี่ยงและผลการดำเนินงาน

แนวทางในการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุนนี้ จะได้กล่าวถึงแต่ละองค์ประกอบของระบบ บริหารความเสี่ยงจากการลงทุนดังกล่าวข้างต้น โดยบริษัทจัดการต้องนำไปปฏิบัติให้ครบถ้วน และจัดให้ เป็นหนึ่งในนโยบายที่สำคัญของบริษัทจัดการด้วย

ส่วนที่ 1 : การจัดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงและการกำกับดูแล

1. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท

กล่องที่ 1

1. คณะกรรมการบริษัทต้องจัดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงและกำหนดขั้นตอนการดำเนินการอย่างชัดเจน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทจัดการสามารถระบุ วัตถุประสงค์ และบริหารความเสี่ยงจากการลงทุนได้อย่างเหมาะสมเพียงพอ โดยถือเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญที่ต้องมีของบริษัทจัดการ ทั้งนี้ การจัดโครงสร้างและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว ควรสอดคล้องกับลักษณะ ขอบเขต ขนาด ปริมาณ และความซับซ้อนในการประกอบธุรกิจของบริษัทจัดการ

2. คณะกรรมการบริษัทต้องจัดให้มีนโยบาย หลักปฏิบัติ และคู่มือในการบริหารความเสี่ยงด้านการลงทุน (risk management policy and procedure) (“นโยบายและหลักปฏิบัติ”) อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถอ้างอิงได้ และผู้ปฏิบัติงานสามารถเข้าถึงได้

3. คณะกรรมการบริษัทต้องอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบนโยบายและหลักปฏิบัติฯ และจัดให้มีการทบทวนเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และเมื่อมีเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้ สำหรับกรณีบริษัทจัดการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มบริษัทที่มีการกำหนดให้ใช้นโยบายและหลักปฏิบัติฯ ร่วมกัน คณะกรรมการบริษัทต้องพิจารณาและปรับปรุงนโยบายและหลักปฏิบัติฯ ดังกล่าว ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับประเภทธุรกิจจัดการลงทุนก่อนนำมาใช้ด้วย

4. คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการลงทุนอย่างเพียงพอเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงที่ดี (risk management culture) ภายในองค์กร

5. คณะกรรมการบริษัทต้องกำกับดูแลให้มีการจ่ายค่าตอบแทนแก่บุคลากรอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรด้านจัดการลงทุนเพื่อกองทุน เพื่อป้องกันมิให้กองทุนเสียประโยชน์จากการที่บุคลากรจัดการลงทุนในทรัพย์สินที่มีความเสี่ยงสูงเกินไป เพื่อมุ่งหวังค่าตอบแทนดังกล่าว

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทสามารถมอบหมายอำนาจให้คณะกรรมการอื่นที่เป็นอิสระจากฝ่ายจัดการลงทุน (“คณะกรรมการอื่นที่ได้รับมอบหมาย”) ทำหน้าที่แทนได้ แต่คณะกรรมการบริษัทยังคงไว้ซึ่งความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ดังกล่าว และคณะกรรมการอื่นที่ได้รับมอบหมายมีหน้าที่ต้องรายงานการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายให้คณะกรรมการบริษัททราบด้วย นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุนได้ แต่ต้องจัดให้มีระบบงานที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันใดที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์แก่กองทุน

แนวทางปฏิบัติ

1. คณะกรรมการบริษัทต้องจัดให้มีนโยบายและหลักปฏิบัติฯ อย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร และกำหนดกรอบนโยบายดังกล่าวให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ นโยบายและหลักปฏิบัติฯ ขั้นต่ำต้องมีเนื้อหาในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งรวมถึง

- บทบาทหน้าที่ของบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง เช่น หน่วยงานบริหารความเสี่ยง หน่วยงานจัดการลงทุน และคณะกรรมการต่าง ๆ เป็นต้น
- การกำหนดสายงานบังคับบัญชา สายการรายงาน และการมอบหมายอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงการตรวจสอบและถ่วงดุลการปฏิบัติงาน
- การจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น และ
- การอบรมพัฒนาพนักงาน

(2) การระบุประเภทความเสี่ยงที่เกิดจากการลงทุน ซึ่งรวมถึง

- การระบุปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ (risk factors) ที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้านการจัดการลงทุน เช่น ความเสี่ยงด้านตลาด (market risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (credit risk) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (liquidity risk) เป็นต้น

(3) เครื่องมือ เทคนิค และระบบในการวิเคราะห์ความเสี่ยง ซึ่งรวมถึง

- การกำหนดเครื่องมือ สูตรการคำนวณ แบบจำลอง และวิธีการที่ใช้ในการวัดค่าความเสี่ยงแต่ละประเภท
- กำหนดแหล่งที่มาของข้อมูลเพื่อใช้ในการวัดค่าความเสี่ยง และ
- การกำหนดให้มีการทดสอบความถูกต้องแม่นยำของเครื่องมืออย่างเป็นประจำ (back-test)

(4) การบริหารความเสี่ยงการลงทุน ซึ่งรวมถึง

- แนวทางและวิธีการในการวัดค่าความเสี่ยงด้านตลาด ด้านเครดิต และด้านสภาพคล่อง
- ความถี่ในการวัดค่าความเสี่ยง
- วิธีการ ขั้นตอน และปัจจัยที่ใช้ในการกำหนดค่าความเสี่ยงสูงสุด (“risk limit”)
- การกำหนด risk limit ที่ยอมรับได้ และ
- การกำหนดให้มีการทดสอบผลกระทบต่อพอร์ตการลงทุนหากเกิดเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ (scenario analysis / stress test)

(5) ขั้นตอนการติดตามและรายงานค่าความเสี่ยง ซึ่งรวมถึง

- ขั้นตอนและความถี่ในการรายงานค่าความเสี่ยงให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
- ขั้นตอนการขออนุมัติการเกิน risk limit ที่กำหนด

(6) การทบทวนและปรับปรุงนโยบายและหลักปฏิบัติฯ ให้เป็นปัจจุบันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ

2. คณะกรรมการบริษัทต้องดูแลให้บริษัทจัดการมีการเวียนนโยบายและหลักปฏิบัติฯ ให้พนักงานที่เกี่ยวข้องทราบทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง

3. คณะกรรมการบริษัทต้องจัดให้มีบุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุน (risk management function) ทำหน้าที่วัด ติดตาม ควบคุม และรายงานความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงอย่างสม่ำเสมอและทันต่อเหตุการณ์ โดยหน่วยงานดังกล่าวต้องเป็นอิสระจากหน่วยงานจัดการลงทุน และมีการรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทหรือคณะกรรมการอื่นที่ได้รับมอบหมายฯ ด้วย

4. คณะกรรมการบริษัทต้องจัดให้มีทรัพยากรที่จำเป็นต่อการบริหารความเสี่ยงอย่างเพียงพอเหมาะสมกับลักษณะ ขอบเขต ขนาด ปริมาณ และความซับซ้อนในการประกอบธุรกิจ เพื่อให้ระบบบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นรวมถึง

(1) อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบงานบริหารความเสี่ยง

(2) บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารและควบคุมความเสี่ยง โดยต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ก้าวทันต่อพัฒนาการของผลิตภัณฑ์ทางการเงินด้วย

ทั้งนี้ บริษัทจัดการอาจจัดหาทรัพยากรจากภายนอก เช่น จัดซื้อระบบในการวัดและติดตามค่าความเสี่ยงจากหน่วยงานภายนอก เป็นต้น หรือมอบหมายงานด้านการบริหารความเสี่ยงให้บุคลากรภายนอกที่มีความรู้และประสบการณ์ ตามความเหมาะสม แต่บริษัทจัดการยังต้องดำรงไว้ซึ่งความมีประสิทธิภาพของระบบบริหารความเสี่ยงอยู่ด้วย

5. คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงต้องจัดให้มีช่องทางในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานบริหารความเสี่ยง หน่วยงานจัดการลงทุน หรือหน่วยงานปฏิบัติการกองทุน เป็นต้น เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6. คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุน โดยส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญ (risk awareness) และให้มีการนำข้อมูลความเสี่ยงไปใช้ประกอบการพิจารณาลงทุน (risk budgeting)

7. คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารระดับสูงต้องจัดให้มีขั้นตอนและระบบงานในการอนุมัติการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมทางการเงินใหม่ ๆ โดยเฉพาะตราสารหรือธุรกรรมที่ซับซ้อนและ/หรือมีความเสี่ยงสูง โดยให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง เช่น บริษัทจัดการอาจจัดให้มี new product committee ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานจัดการลงทุน หน่วยงานบริหารความเสี่ยง หน่วยงานปฏิบัติการกองทุน และหน่วยงานกำกับกับการปฏิบัติงาน เป็นต้น หรืออาจใช้คณะกรรมการที่บริษัทมีอยู่แล้ว และเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมเฉพาะในวาระดังกล่าว หรืออาจไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการเป็นการเฉพาะ แต่มีขั้นตอนและระบบงานในการอนุมัติดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมพิจารณาอยู่แล้วก็ได้

2. งานด้านบริหารความเสี่ยง (risk management function)

กล่องที่ 2

1. บริษัทจัดการต้องจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสม ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยง

2. บุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงดังกล่าว (risk manager) ต้องเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการลงทุน ทั้งนี้ จำนวนของบุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงควรสอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ ขนาด ปริมาณ และความซับซ้อนในการประกอบธุรกิจของบริษัทจัดการ

3. บุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงมีหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการลงทุนไม่ให้จัดการลงทุนเกินกว่าระดับความเสี่ยงที่กำหนด ทั้งนี้ เพื่อรักษาผลประโยชน์สูงสุดของผู้ลงทุน บทบาทหน้าที่ดังกล่าวครอบคลุมถึงการจัดทำนโยบายและหลักปฏิบัติฯ เสนอต่อคณะกรรมการบริษัท การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยง การกำหนดค่าความเสี่ยงสูงสุด การวัดค่าความเสี่ยง ติดตาม ควบคุมความเสี่ยงไม่ให้เกินกว่าที่กำหนด รวมทั้ง การวัดผลการดำเนินงานของกองทุน และรายงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

แนวทางปฏิบัติ

1. บุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงต้องมีความเป็นอิสระจากสายงานจัดการลงทุน โดยมีสายการรายงานตรงไปยังคณะกรรมการบริษัท

2. บุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงต้องมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสม ในการทำหน้าที่บริหารความเสี่ยง

3. บุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงมีบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการลงทุนเพื่อไม่ให้มีการจัดการลงทุนที่มีความเสี่ยงมากเกินกว่าที่กำหนด ทั้งนี้ เพื่อผลประโยชน์สูงสุดของผู้ลงทุน โดยมีบทบาทหน้าที่ขั้นต่ำ ดังนี้

(1) จัดทำนโยบายและหลักปฏิบัติฯ เพื่อขออนุมัติหรือขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท

(2) ประเมินความมีประสิทธิภาพของนโยบายและหลักปฏิบัติฯ ดังกล่าวเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และเมื่อมีเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อทบทวนและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันเหมาะสมและสอดคล้องกับทรัพย์สินและกลยุทธ์การลงทุนของกองทุน

(3) พิจารณากำหนด risk limit ในภาพรวมของทุกกองทุน (firm-wide risk limit) และ/หรือมีส่วนร่วม กับฝ่ายจัดการลงทุนในการกำหนด risk limit ของแต่ละกองทุน

(4) มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการคัดเลือกตราสารและคู่สัญญาของกองทุน (“ทรัพย์สินฯ”) รวมทั้งเข้าร่วมการพิจารณาการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมทางการเงินใหม่ ๆ (new product)

(5) วัดค่า ติดตาม ควบคุมและรายงานค่าความเสี่ยงของกองทุนและผลการดำเนินงานของกองทุน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอและทันต่อเหตุการณ์ เช่น วัดค่าและรายงานค่าความเสี่ยง ให้หน่วยงานจัดการลงทุนทุกวันทำการ สรุปรายงานให้คณะกรรมการลงทุนทราบเป็นรายเดือน เป็นต้น

4. บริษัทจัดการสามารถมอบหมายงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงให้บุคคลภายนอก (outsource) ได้ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดของทางการ

ส่วนที่ 2 : การระบุความเสี่ยง และการวัดค่าความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง

1. การระบุความเสี่ยง

กล่องที่ 3

1. บริษัทจัดการต้องมีการระบุประเภทความเสี่ยงหลักที่เกิดขึ้นจากการลงทุนหรือมีไว้ซึ่งตราสารหรือสัญญาประเภทต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกองทุน และ/หรือผลประโยชน์ของผู้ลงทุนให้ครบถ้วน

แนวทางปฏิบัติ

1. มีการระบุประเภทความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุนในทรัพย์สินฯ ประเภทต่าง ๆ ตามนโยบายกลยุทธ์ และรูปแบบการลงทุนที่กำหนดของแต่ละกองทุนได้
2. บริษัทจัดการต้องจัดให้มีการประเมินและทบทวนประเภทความเสี่ยงที่กองทุนมีตามช่วงเวลา ทั้งนี้ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์และสภาวะการเปลี่ยนแปลงในตลาด

2. เครื่องมือการวัดค่าความเสี่ยงและการวัดค่าความเสี่ยง

กล่องที่ 4

1. ระบบบริหารความเสี่ยงต้องประเมินและจัดการความเสี่ยงหลักที่เกิดจากการลงทุนได้ทั้งหมด
2. นโยบายและหลักปฏิบัติฯ ต้องกำหนดเครื่องมือ วิธีการ สมมติฐาน และเทคนิคในการวัดค่าความเสี่ยงของแต่ละปัจจัยเสี่ยง (risk factor) ให้มีความเหมาะสมกับกลยุทธ์ ลักษณะ และรูปแบบการจัดการลงทุน
3. เครื่องมือและมาตรการในการบริหารความเสี่ยงต้องสามารถประเมินความเสี่ยงจากการลงทุนกระจุกตัว และความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงในระดับพอร์ตการลงทุนได้
4. บริษัทจัดการต้องปรับปรุงแบบจำลองให้มีความเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อเทคนิคและความแม่นยำของแบบจำลองในการวัดค่าความเสี่ยง
5. บริษัทจัดการต้องจัดให้มีการทดสอบความถูกต้องของสูตร สมมติฐาน เครื่องมือ และแบบจำลองที่ใช้ (back-test) รวมทั้งจัดให้มีการทดสอบผลกระทบต่อพอร์ตการลงทุนหากเกิดเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ (scenario analysis / stress test) อย่างเป็นประจำสม่ำเสมอ และจัดเก็บหลักฐานไว้ด้วย
6. บริษัทจัดการต้องจัดให้มีกระบวนการสอบทานความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้ในการวัดค่าความเสี่ยง เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางปฏิบัติ

1. เครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง

- (1) มีเครื่องมือ เทคนิค วิธีการในการวัดค่าความเสี่ยงที่เหมาะสม และสอดคล้องกับลักษณะ ปริมาณ กลยุทธ์การลงทุน และความซับซ้อนของทรัพย์สินที่ลงทุนแต่ละประเภท
- (2) ใช้วิธีการวัดค่าความเสี่ยง (เช่น เทคนิค วิธีการ และเครื่องมือ) ที่หลากหลาย เพื่อให้บริษัท จัดการสามารถวัดค่าความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วนเหมาะสม
- (3) เครื่องมือที่ใช้วัดค่าความเสี่ยงต้องสามารถระบุความเสี่ยงจากการลงทุนในแต่ละหลักทรัพย์ และภาพรวมทั้งหมดของทั้งพอร์ตการลงทุนได้ ทั้งนี้ เพื่อใช้ในการจัดสรรค่าความเสี่ยง (risk budgeting) ประกอบการจัดการลงทุนได้
- (4) มีการประเมินข้อจำกัด สมมติฐานของเครื่องมือ วิธีการ และแบบจำลอง ว่ายังคงมีความแม่นยำ ภายใต้อันตรกิริยใด ๆ รวมทั้งปรับปรุงให้มีความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
- (5) มีการทดสอบความแม่นยำถูกต้องของเครื่องมือ (back-test) เป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เว้นแต่ในกรณีที่บริษัทจัดการใช้เครื่องมือ หรือข้อมูลค่าความเสี่ยง ที่จัดทำตามสูตรการคำนวณ แบบจำลอง วิธีการ ที่เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในระดับสากล ตัวอย่างเครื่องมือที่เข้าข่ายลักษณะ ดังกล่าว เช่น duration beta tracking error เป็นต้น ทั้งนี้ ในการทดสอบความแม่นยำของเครื่องมือที่ใช้ คาดการณ์ความเสี่ยงนั้น บริษัทจัดการควรเปรียบเทียบระหว่างผลที่แบบจำลองคาดการณ์ไว้กับผลที่เกิดขึ้นจริงภายใต้ระดับความเชื่อมั่นที่เหมาะสมด้วย
- (6) มีกระบวนการสอบทานความถูกต้องของข้อมูล และจัดให้มีการเชื่อมโยงของข้อมูลระหว่าง ส่วนงานด้าน front office และ back office อย่างเหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และลดโอกาสเกิดความผิดพลาดในการทำงานของบุคลากร (human error)

2. การวัดค่าความเสี่ยง

- (1) การประเมินความเสี่ยงต้องใช้ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และแหล่งข้อมูลที่ใช้ ในการคำนวณและประเมินความเสี่ยงต้องเป็นแหล่งข้อมูลที่ต้องการ มีความน่าเชื่อถือ และทันต่อเหตุการณ์
- (2) มีการวัดค่าความเสี่ยงให้เป็นปัจจุบันตามความเหมาะสมของประเภททรัพย์สินที่ลงทุนลงทุน
- (3) มีการกำหนดแนวทางและปัจจัยในการคัดเลือกหลักทรัพย์และกำหนดวงเงินในการทำธุรกรรม กับคู่สัญญา โดยพิจารณาปัจจัยทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้ง มีการติดตามเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินหรือผลการดำเนินงานของผู้ออกหลักทรัพย์หรือคู่สัญญาอย่างสม่ำเสมอ เช่น ติดตามข่าวสาร ติดตามการเปลี่ยนแปลงของอันดับความน่าเชื่อถือ และทบทวนงบการเงินทุกครั้งที่งบการเงินออก เป็นต้น
- (4) มีการกำหนดแนวทางและปัจจัยในการวัดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องให้สอดคล้องกับนโยบาย การซื้อหรือขายสินทรัพย์ลงทุนของกองทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกองทุนเปิดที่มีรอบการไถ่ถอนถี่ โดยประเมินระดับสภาพคล่องในรายหลักทรัพย์เพื่อนำไปกำหนดสัดส่วนการดำรงสภาพคล่องราย

กลุ่มหลักทรัพย์ และพิจารณาภาพรวมสภาพคล่องในระดับกองทุนให้สอดคล้องกับระดับการไถ่ถอน หน่วยลงทุน สำหรับทุกกองทุนภายใต้การจัดการ ทั้งก่อนการลงทุน ซึ่งรวมถึง

- การกำหนดสัดส่วนการดำรงสภาพคล่องของแต่ละกองทุนให้สอดคล้องกับภาระผูกพันต่าง ๆ ของกองทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เช่น นโยบายการรับซื้อหรือขายคืนหน่วยลงทุน และภาระผูกพันใน สัญญาซื้อขายล่วงหน้า เป็นต้น

- การวิเคราะห์สภาพคล่องของหลักทรัพย์ และตลาดที่ซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น กรณีลงทุน ในต่างประเทศ ต้องพิจารณาความเสี่ยงด้านข้อจำกัดในการนำเงินลงทุนกลับประเทศ (repatriation risk) และความเสี่ยงจากการปริวรรตเงินตรา (foreign exchange risk) หรือกรณีลงทุนในหน่วยลงทุน ต้องทราบถึงความเสี่ยงและแนวทางบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของหน่วยลงทุนดังกล่าวที่ไปลงทุน เป็นต้น

และหลังการลงทุน ซึ่งรวมถึง

- การวิเคราะห์และคาดการณ์ความผันผวนของตราสาร กระแสเงินเข้า-ออกของกองทุน การระงับตัวและพฤติกรรมซื้อขายหรือขายคืนหน่วยลงทุนของผู้ลงทุน ตลอดจนภาระผูกพันอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ และนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ไปกำหนดอัตราส่วนการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่ เหมาะสมกับกองทุน และ

- การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของ กองทุน เช่น กรณีผู้ลงทุนตื่นตระหนกไถ่ถอนหน่วยลงทุน (panic redemption) ของกองทุนที่มีลักษณะ เดียวกันภายใต้การจัดการของบริษัทจัดการอื่น หรือความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (reputation risk) ของบริษัทแม่ที่ อาจส่งผลกระทบต่อบริษัทจัดการที่เป็นบริษัทในเครือเดียวกัน เป็นต้น เพื่อกำหนดแผนรองรับล่วงหน้า

(5) บริษัทจัดการต้องจัดให้มีแผนรองรับกรณีเกิดฉุกเฉินด้านสภาพคล่องตามระดับความรุนแรง ของสถานการณ์ เพื่อให้เกิดความพร้อมและสามารถรับมือเมื่อเกิดสถานการณ์ดังกล่าวได้ โดยแผนรองรับ ดังกล่าวควรครอบคลุมถึง

- การกำหนดแนวทางการสื่อสารกับผู้ลงทุน รวมทั้งขั้นตอนและผู้ประสานงานกับบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (crisis communication plan)

- การจัดให้มีแนวทางการจัดหาแหล่งเงินทุนสภาพคล่องรองรับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

(6) กรณีมีการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมทางการเงินที่มีความซับซ้อน (“ตราสารหรือธุรกรรม ซับซ้อน”) บริษัทจัดการต้องศึกษาและทำความเข้าใจในลักษณะความเสี่ยงและผลตอบแทน (due diligence) ก่อนการลงทุน และต้องมีการระบุและบริหารความเสี่ยงของแต่ละองค์ประกอบของตราสารหรือธุรกรรม อย่างเหมาะสมตามลักษณะของสินทรัพย์อ้างอิง (underlying assets) และลักษณะความเสี่ยงโดยรวม ของตราสารและธุรกรรมนั้น ๆ โดยต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการลงทุนและคณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยงก่อนการลงทุน และในระหว่างการลงทุน บริษัทจัดการต้องจัดให้มีการทบทวนความสอดคล้อง เหมาะสมของการลงทุนและปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุน เช่น มุมมองของบริษัทจัดการต่อสินค้าหรือตัวแปรอ้างอิง (underlying) ฐานะความเสี่ยงและผลตอบแทน

ของกองทุนต่อการลงทุนในตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อน เป็นต้น อย่างน้อยไตรมาสละครั้ง และเมื่อมีเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้ หากลักษณะความเสี่ยงไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ บริษัทจัดการอาจเสนอผลการประเมินและทบทวนเพื่อขออนุมัติจากคณะกรรมการลงทุนเพียงคณะเดียวก็ได้

(7) กรณีเป็นตราสารหรือธุรกรรมซับซ้อนที่เคยพิจารณามาก่อนหน้านี้ หรือคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเคยอนุมัติกรอบการลงทุนอย่างชัดเจน (เช่น ปัจจัยเสี่ยงที่ต้องพิจารณา ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้) แล้ว และมีลักษณะความเสี่ยงของตราสารหรือธุรกรรมไม่แตกต่างจากเดิมที่จะส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ บริษัทจัดการอาจพิจารณาจัดทำ due diligence ในบางหัวข้อที่สำคัญ เสมือนเป็นการประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของการลงทุนและทบทวนความเสี่ยงและผลตอบแทนการลงทุนในตราสารเดิมได้ และขออนุมัติจากคณะกรรมการลงทุนเพียงคณะเดียวได้

3. การทดสอบผลกระทบต่อพอร์ตการลงทุนหากเกิดเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ (scenario analysis / stress test)

(1) มีการทดสอบผลกระทบต่อพอร์ตการลงทุนหากเกิดเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ (scenario analysis / stress test) ตามความเหมาะสมของนโยบาย กลยุทธ์ และประเภททรัพย์สินที่ลงทุน ทั้งนี้ การกำหนด scenario ที่เหมาะสม ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- scenario รวมทั้งขั้นตอนและกระบวนการที่ใช้ในการทดสอบได้ผ่านการพิจารณาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- มีเหตุผลและเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
- ครอบคลุมทุกเหตุการณ์สำคัญที่น่าจะเกิดขึ้นกับกองทุนและทรัพย์สินที่กองทุนลงทุน โดยเฉพาะปัจจัยเสี่ยงที่แบบจำลองไม่สามารถคาดการณ์ผลได้อย่างแม่นยำ ตัวอย่างของปัจจัยเสี่ยงดังกล่าว เช่น การเปลี่ยนแปลงของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation) หรือสภาพคล่องที่เปลี่ยนแปลงไปของหลักทรัพย์ที่ลงทุน เป็นต้น
- แสดงให้เห็นถึงความต่อเนื่องของผลกระทบไปในอนาคต
- เป็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง

(2) บริษัทจัดการต้องจัดทำ scenario analysis / stress test เป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ และนำผลที่ได้ไปประกอบการพิจารณาฐานะการลงทุนสูงสุดที่ยอมรับได้เมื่อเทียบกับค่าความเสียหายสูงสุดที่อาจเกิดขึ้น และจัดเตรียมแผนรองรับกรณีเกิดเหตุดังกล่าว

(3) การทดสอบภายใต้ภาวะวิกฤต (stress test) อาจใช้ข้อมูลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในอดีต หรือกำหนดสมมติฐาน โดยอ้างอิงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงก็ได้

ส่วนที่ 3 : การควบคุมและบริหารความเสี่ยง

1. การกำหนดค่าความเสี่ยงสูงสุด (risk limit)

กล่องที่ 5

1. นโยบายบริหารความเสี่ยงต้องระบุระบบในการกำหนด วัตถุประสงค์ และควบคุม ค่าความเสี่ยงสูงสุดที่แต่ละประเภทกองทุนสามารถยอมรับได้
2. ค่าความเสี่ยงสูงสุดต้องได้รับการอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท และต้องสอดคล้องกับลักษณะความเสี่ยงของแต่ละประเภทกองทุนและทรัพย์สินที่กองทุนลงทุน
3. มีขั้นตอนปฏิบัติในการควบคุมให้ระดับความเสี่ยงอยู่ภายใต้กรอบความเสี่ยงที่กำหนด

แนวทางปฏิบัติ

1. การกำหนด risk limit ต้องสอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะความเสี่ยงของแต่ละกองทุน และภาพรวมของทุกกองทุนภายใต้การจัดการ
2. risk limit ที่กำหนด แบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่
  - (1) risk limit ในภาพรวมของทุกกองทุนภายใต้การจัดการ (firm-wide risk limit) โดยคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้กำหนด เช่น
    - อัตราส่วนการลงทุนในบริษัทใดบริษัทหนึ่งสูงสุดของทุกกองทุนภายใต้การจัดการ
    - risk limit สำหรับกองทุนแต่ละประเภท เช่น กองทุนตราสารทุน หรือกองทุนตราสารหนี้ ซึ่งต้องสอดคล้องกับแต่ละประเภทย่อย (sub fund type) ด้วย เช่น กองทุนตราสารทุนประเภท passive fund กองทุนตราสารทุนประเภท active fund หรือ กองทุนตราสารหนี้ระยะสั้น กองทุนตราสารหนี้ระยะยาว เป็นต้น
  - (2) risk limit รายกองทุน (fund level) ซึ่งอาจกำหนดโดยฝ่ายจัดการลงทุนร่วมกับหน่วยงานบริหารความเสี่ยงได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบ firm-wide risk limit ที่คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดไว้
3. คณะกรรมการบริษัทอาจกำหนด firm-wide risk limit แบบยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้ เพื่อความคล่องตัวในการบริหารการลงทุน เช่น กำหนดให้มีส่วนเพิ่มหรือลดจากกรอบ risk limit ปกติที่ยอมรับได้ อย่างไรก็ตาม การอนุญาตลงทุนเกิน risk limit กรอบปกติดังกล่าว บริษัทจัดการต้องมีกรอบเงื่อนไขการอนุญาตอย่างชัดเจน และมีแนวทางในการดำเนินการแก้ไข ควบคุม ให้กลับเข้าสู่ risk limit กรอบปกติ ในระยะเวลาที่เหมาะสมด้วย
4. ในกรณีที่มีการเกิน risk limit ที่กำหนดไว้ หน่วยงานบริหารความเสี่ยงจะต้องแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบทันที โดยบริษัทจัดการต้องจัดให้มีขั้นตอนในการแก้ไขให้ค่าความเสี่ยงดังกล่าวให้อยู่ในกรอบที่กำหนด
5. การขออนุมัติเกิน risk limit ที่กำหนด ต้องสอดคล้องกับอำนาจในการกำหนด risk limit ด้วย เช่น กรณีขออนุมัติเกิน firm-wide risk limit ต้องขออนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท เป็นต้น

6. มีการกำหนดมาตรการเพื่อจำกัดหรือการลดความเสี่ยงจากการลงทุนหรือเข้าทำธุรกรรม เช่น การจัดให้มีระบบในการเรียกและติดตามหลักประกัน การจัดให้มีกระบวนการเพิ่มคุณภาพหลักทรัพย์ (credit enhancement) เป็นต้น

ส่วนที่ 4 : การติดตาม ประเมินผล และรายงานค่าความเสี่ยง และผลการดำเนินงาน

กล่องที่ 6

1. บริษัทจัดการต้องกำหนดขั้นตอนและวิธีการรายงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ และทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้มีการป้องกัน แก้ไขหรือจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการลงทุน และมีการติดตามผลการดำเนินงานของกองทุนอย่างสม่ำเสมอ
2. บุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงต้องจัดทำรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท โดยอธิบายรายละเอียด รวมทั้งเปรียบเทียบความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจริงว่าสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่กำหนดของกองทุนหรือไม่

แนวทางปฏิบัติ

1. บุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงมีหน้าที่จัดทำรายงานสถานะความเสี่ยง และผลการดำเนินงานของกองทุน
2. รูปแบบและเนื้อหาของรายงานสถานะความเสี่ยงต้องเป็นภาษาที่เข้าใจได้ง่าย และมีการถ่ายทอด ข้อมูลความเสี่ยงได้อย่างครบถ้วน โดยขั้นต่ำต้องมีการเปรียบเทียบค่าความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจริงกับค่าความเสี่ยง ที่กำหนดของแต่ละกองทุน มีการสรุปการลงทุนเกินค่าความเสี่ยงสูงสุดที่กำหนด และผลการติดตามแก้ไข กรณีเกิดเหตุดังกล่าว
3. มีการกำหนดความถี่ในการรายงานสถานะความเสี่ยงและผลการดำเนินงานของกองทุนให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอและทันต่อเหตุการณ์ ดังนี้
  - (1) การรายงานสถานะความเสี่ยง – บุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารความเสี่ยงต้องรายงาน ฝ่ายจัดการลงทุนและ/หรือหน่วยงานควบคุมการปฏิบัติงานทราบทุกวันทำการ หรือเมื่อค่าความเสี่ยงเกินระดับ ที่กำหนด รวมทั้งต้องกำหนดให้เป็นวาระประจำของการประชุมคณะกรรมการลงทุน คณะกรรมการบริหาร ความเสี่ยง และคณะกรรมการบริษัท นอกจากนี้ หากเกิดเหตุที่มีนัยสำคัญต้องรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องดังกล่าว ทราบทันที
  - (2) การรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน – ต้องรายงานให้ฝ่ายจัดการลงทุนทราบขั้นต่ำ เป็นรายเดือน รายงานคณะกรรมการลงทุน คณะกรรมการอื่นที่ได้รับมอบหมายฯ และคณะกรรมการบริษัท ทราบตามรอบการประชุม และเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้ หากรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าว คำนวณออกจากระบบที่ได้มีการทดสอบความถูกต้องแล้ว และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรายงานได้ บริษัทจัดการอาจกำหนดให้ฝ่ายจัดการลงทุนเป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานได้

